پوهنتون پولی تخنیک کابل
مجله علمی و تکنالوژی
جلد ۵۳- شماره ۲
حوت - سال ۱۴۰۲ هـ.ش.
تاریخ دریافت اثر: ۱۴۰۲/۰۹/۰۱
تاریخ قبولی اثر: ۱۴۰۲/۱۰/۲۸
P-ISSN: 2305 - 896X
KPU-IST

تحلیل تاریخی و فضایی در تکامل و توسعه معماری هوتل در شهر کابل

فضل الرحمن احمدزی [1]، پوهندوی دوکتور احمد جواد نیازی [2]، حسیب الله خان [3]

[1] فارغ التحصیل ماستری دیپارتمنت مهندسی، پوهنتون پولی تخنیک کابل، ناحیه ۵، کابل، افغانستان
ایمیل ادرس: fazalrehmanazl@gmail.com
[2] استاد دیپارتمنت مهندسی، پوهنتون پولی تخنیک کابل، ناحیه ۵، کابل، افغانستان
ایمیل ادرس: a.j.niazi@kpu.edu.af
[3] استاد دیپارتمنت مهندسی، پوهنتون پولی تخنیک کابل، ناحیه ۵، کابل، افغانستان
ایمیل ادرس: h.khan@kpu.edu.af

خلاصه

در این بررسی، سیر تاریخی و فضایی تحول معماری هوتل‌ها در شهر کابل تحلیل شده و ریشه‌ها و عوامل مؤثر بر شکل‌گیری طراحی آن‌ها مورد بررسی قرار گرفته است. این تحقیق می‌کوشد شکاف‌های موجود در ادبیات را که عمدتاً نقش معماری هوتل‌ها در چشم‌انداز شهری کابل را نادیده گرفته‌اند، برطرف کند.

یک بررسی جامع در مورد هوتل‌ها انجام شد که در آن، مطالعه اسنادی هوتل‌های شهر کابل مورد بررسی قرار گرفت. همچنین، به‌منظور درک عمیق‌تر ویژگی‌ها و عملکرد هوتل‌ها، بازدید میدانی از هوتل انترکانتینینتل انجام شد. علاوه بر این، مصاحبه‌هایی با متخصصان و افراد مسئول مرتبط صورت گرفت. در این پژوهش، مطالعات مرتبط با معماری افغانستان، توسعه شهری و تحول هوتل‌ها در محیط‌های پس از جنگ مورد تحلیل قرار گرفت.

در این بررسی، گفتمان معماری پس از جنگ مطرح شده و بر نقش طراحی هوتل در بازسازی و توسعه شهری افغانستان تأکید گردیده است. یافته‌ها ضرورت پژوهش‌های بیشتر درباره تحول معماری سازه‌های تجاری کابل و تعامل میان سنت و مدرنیته در معماری شهری را نشان می‌دهد.

کلمات کلیدی: *تحول معماری، طراحی هوتل، میراث فرهنگی، معماری پس از جنگ، معماری مهمان نوازی، محیط کالبدی کابل، هویت شهری*

۱. مقدمه

معماری هوتل‌ها در شهر کابل بخشی مهم از چشم‌انداز شهری و فرهنگی این شهر را شکل می‌دهد. معماری کابل، به‌عنوان پایتخت افغانستان و مرکز فعالیت‌های دیپلماتیک، تجاری و گردشگری، تحت تأثیر لایه‌های تاریخی مختلف از جمله سنت‌های فارسی و اسلامی و روندهای معاصر بین‌المللی قرار گرفته است. این تحولات به‌ویژه در بخش هوتل‌سازی، بازتابی از تغییرات سیاسی، اقتصادی و اجتماعی شهر هستند.

هدف این مقاله، تبیین نقش هوتل‌ها در تطبیق معماری شهری کابل با فرآیند نوسازی، در عین حفظ عناصر سنتی معماری افغانستان است.

شکل ۱. نقشه کابل، افغانستان

این مقاله رشد معماری هوتل در کابل را بررسی می‌کند و انکشاف آنرا از پایه تاریخی به اشکال مدرن در حالیکه اهداف تحقیق تشریح شده را موقعیت می‌دهد، شکار می‌کند. این با یک چکیده آغاز می‌گردد که پرسش تحقیق، اهداف، میتودولوژی، یافته‌ها، و کمک‌های علمی را خلاصه می‌کند تا با بررسی تکمیل گردد. مقدمه اهمیت بررسی معماری هوتل کابل را در زمینه قرار می‌دهد، مشکل و اهداف تحقیق را توضیح می‌دهد و ساختار مقاله را خلاصه می‌کند. بخش میتودولوژی شیوه‌های تحلیل تاریخی، بررسی موردی و معماری را تشکیل می‌دهد که پروسه های جمع‌آوری معلومات و تحلیل را توضیح می‌دهد. اشکال معماری و جنبه‌های طراحی ستایل‌های اصلی مدرنیست، سنتی، و ترکیبی و نسخه‌های کلیدی طراحی را که مواد محلی و شیوه‌های کلتوری را ادغام می‌کند تحلیل می‌کند. تحقیق در مورد تاثیرات و ساقه فشارهای کلتوری، سیاسی و اقتصادی که طرح هوتل را تشکیل می‌دهد را بررسی می‌کند و ترکیب عوامل بین المللی و محلی را برجسته می‌سازد. در بحث و یافته‌ها، ترکیب نتایج تحقیق محرک‌های تحول معماری، بحث‌ها بین سنت و اثرات بیرونی، و نقش هوتل‌ها در شناخت‌های شهری کابل را بررسی می‌کند. بخش نتایج یافته‌های کلیدی را بیان می‌کند، پیشنهادات را برای شیوه معماری آینده مورد بحث قرار می‌دهد، و توصیه‌ها را برای تحقیق بیشتر پیشنهاد می‌کند. این مقاله با یک بخش جامع مراجع فرض می‌کند که تمام منابع ذکر شده را مستند می‌سازد.

2. سوالات تحقیق

1. اصول و طرح‌های فرهنگی افغان چگونه بر معماری هوتل‌های کابل تأثیر گذاشته‌اند، و این تأثیرات در گذر زمان چگونه حفظ یا دگرگون شده‌اند؟
2. پس از سال 2001، سبک‌های معماری خارجی و الزامات کاربردی مانند امنیت و امکانات مدرن چگونه بر معماری هوتل‌های کابل مسلط شده‌اند، و این تأثیرات چگونه با سنت‌های محلی تعامل داشته‌اند؟

3. اهداف تحقیق

3-1. *اهداف تحلیلی*

1. شناسایی و تحلیل مراحل تاریخی تحول معماری هوتل‌ها در کابل، از دوره پیشامدرن تا دوره پس از سال 2001
2. تحلیل تأثیر عوامل فرهنگی، سیاسی و اقتصادی بر طراحی معماری هوتل‌ها در کابل، با تمرکز بر فرایندهای مدرن‌سازی و جهانی‌شدن.
3. بررسی چگونگی ادغام، تطبیق یا تغییر عناصر معماری سنتی افغانستان در طراحی هوتل‌های مدرن در تعامل با اصول معماری بین‌المللی.

3-2. *اهداف کاربردی (معماری و برنامه‌ریزی شهری)*

1. ارائه چارچوب تحلیلی برای استفاده معماران در طراحی هوتل‌ها که توازن میان هویت محلی و الزامات معماری معاصر را تقویت کند.
2. فراهم‌سازی مبنای علمی برای برنامه‌ریزان شهری و سیاست‌گذاران به‌منظور هدایت توسعه سازه‌های مهمان‌نوازی در راستای ارتقای کیفیت فضای شهری کابل.
3. کمک به پر کردن خلأهای موجود در ادبیات علمی مرتبط با معماری تجاری کابل و برجسته‌سازی نقش هوتل‌ها در شکل‌دهی به منظر شهری.

4. پیشینه تحقیق

معماری هوتل‌ها در کابل در تقاطع پیچیده‌ای از سنت‌های بومی، تحولات تاریخی، و فشارهای بین‌المللی شکل گرفته است. با این حال، بررسی ادبیات موجود نشان می‌دهد که اگرچه موضوع بازسازی شهری، میراث معماری و تحولات فضایی کابل به‌طور گسترده مطالعه شده است، معماری هوتل‌ها به‌عنوان یک گونه مستقل و معنادار شهری، توجه محدودی دریافت کرده است.

مطالعات نظری و تجربی مرتبط با معماری افغانستان نشان می‌دهد که تنش میان هویت معماری بومی و الگوهای جهانی‌شده یکی از مباحث محوری در دهه‌های اخیر بوده است [2] ،[1]. پژوهشگران متعددی تأکید کرده‌اند که در کشورهای پسادرگیری، جهانی‌شدن غالباً به رواج زبان‌های معماری بین‌المللی می‌انجامد؛ روندی که در بسیاری از موارد با ارزش‌های محلی در تعارض است [4] ،[3]. در عین حال، برخی مطالعات این فرایند را فرصتی برای بازتفسیر هویت بومی در قالب‌های جدید فضایی تلقی می‌کنند [5].

4-1. *پیشینه تاریخی معماری ساختمان در کابل*

بخش عمده ادبیات معماری کابل بر بررسی بناهای مذهبی، مسکونی و ساختمان‌های عمومی تمرکز دارد و معماری تجاری، به‌ویژه هوتل‌ها، اغلب در حاشیه این مطالعات قرار گرفته است [7] ،[6]. این تمرکز یک‌سویه سبب شده است که نقش فضاهای اقامتی در شکل‌دهی به سیمای شهری و تعاملات فرهنگی اقتصادی کابل کمتر مورد توجه قرار گیرد. تاریخچه معماری این شهر را معمولاً می‌توان به سه دوره وسیع تقسیم کرد:

4-1-1. کابل قبل از مدرن: مطالعات مرتبط با کابل پیشامدرن نشان می‌دهد که معماری این دوره به‌شدت متکی بر مصالح بومی مانند خشت، چوب و سنگ بوده و تحت تأثیر سنت‌های معماری اسلامی و ایرانی شکل گرفته است [8]. پژوهش‌ها تأکید دارند که این معماری بر درون‌گرایی، سازمان فضایی مبتنی بر حویلی و پاسخ‌گویی اقلیمی متمرکز بوده است. با این حال، توجه اندکی به فضاهای اقامتی تجاری و نقش آن‌ها در شبکه‌های بازرگانی و سیاحتی آن دوره شده است [7].

4-1-2. نفوذ استعماری و پسا استعماری: با گسترش تعاملات افغانستان با قدرت‌های خارجی در اواخر قرن نوزدهم و اوایل

قرن بیستم، معماری کابل تحت تأثیر الگوهای نئوکلاسیک و استعماری اروپایی قرار گرفت [7] ،[3]. مطالعات این دوره بیشتر بر ساختمان‌های دولتی و نمادهای قدرت سیاسی تمرکز داشته‌اند و نشان می‌دهند که این اشکال معماری اغلب با عناصر بومی ترکیب شده‌اند. با وجود این، هوتل‌ها به‌عنوان فضاهای مبانجی میان فرهنگ محلی و حضور خارجی، به‌صورت نظام‌مند تحلیل نشده‌اند.

4-1-3. مدرن سازی و بازسازی بعد از 2001: پس از سال 2001، کابل شاهد تحول سریع معماری و شهری در نتیجه کمک‌های بین‌المللی و سرمایه‌گذاری خارجی بود [5] ،[9]. پژوهش‌ها نشان می‌دهد که تمرکز اصلی این دوره بر بازسازی زیربناها، مسکن و ساختمان‌های عمومی بوده است. در حالی‌که معماری هوتل‌ها عمدتاً در چارچوب کلی «زیربنای گردشگری» بررسی شده و نه به‌عنوان یک موضوع معماری مستقل [10]. این مطالعات کمتر به این پرسش پرداخته‌اند که چگونه هوتل‌ها میان الزامات امنیتی، استانداردهای جهانی و هویت فرهنگی محلی تعادل برقرار می‌کنند.

منظره شهری کابل همچنان در حال توسعه است و طرح‌های مدرن اغلب اوقات با میراث فرهنگی و تاریخی شهر ترکیب می‌شود. اگرچه، در مقابل رشد اهمیت در زیربنای شهری، چیز کمی به‌ویژه در هوتل‌ها و ساحات مهمان‌نوازی بررسی شده‌است که نیاز به تحقیق بیشتر در این ساحه را برجسته می‌سازد.

4-2. توسعه معماری هوتل‌ها در کابل: هدفی از دست رفته

مطالعات مرتبط با بازسازی شهری کابل نشان می‌دهد که پروژه‌های بازسازی سریع اغلب به قیمت نادیده‌گرفتن میراث معماری تمام شده‌اند [4] ،[3]. در حوزه گردشگری، پژوهش‌ها هوتل‌ها را به‌عنوان بخشی از زیرساخت‌های اقتصادی معرفی می‌کنند، اما تحلیل عمیق فرم، فضا و زبان معماری آن‌ها ارائه نمی‌دهند [10].

برخی پژوهشگران بر این باورند که معماری پسادرگیری باید بر کارکرد، امنیت و تاب‌آوری تمرکز داشته باشد، حتی اگر این امر به کاهش بیان زیبایی‌شناختی منجر شود [9] ،[11]. در مقابل، مطالعات دیگری تأکید می‌کنند که حذف یا تضعیف عناصر فرهنگی در معماری، به فرسایش هویت شهری می‌انجامد و پایداری اجتماعی را تهدید می‌کند [12 ،1 2]. این اختلاف نظر به‌ویژه در مورد معماری هوتل‌ها، که هم‌زمان فضاهای اقتصادی و نمادهای فرهنگی هستند، به‌طور مستقیم بررسی نشده است. بعضی از مطالعات مرتبط عبارتند از:

4-2-1. بازسازی شهری کابل: بررسی شده‌است، اما هدف اساساً مسکن و ساختمان‌های عامه بوده‌است. در این مطالعات معلوم شده است که کارهای سریع بازسازی اغلب اوقات نگهداری میراث معماری را رد می‌کند. اگرچه، هیچ اکتشاف در مورد اینکه چگونه هوتل‌ها در محیط تحول یافته‌اند، هدایت نشده‌است.

4-2-2 زیربنای گردشگری: در مطالعات گردشگری در کشورهای پس از جنگ در نظر گرفته شده‌است که شامل تحقیقات در مورد صنعت گردشگری در افغانستان است. هوتل‌ها به عنوان بخشی از یک زیربنای وسیع‌تر در نظر گرفته شده‌اند، اما در مورد طرح معماری یا توسعه تاریخی هوتل‌ها به جزئیات مورد بحث قرار نگرفته است.

با وجود ادبیات گسترده در زمینه بازسازی شهری، میراث معماری و توسعه پایدار در کابل [13] ،[5] ،[7] ،[3]، معماری هوتل‌ها به‌عنوان یک گونه فضایی فرهنگی و اقتصادی مستقل، تا حد زیادی مغفول مانده‌است. بیشتر مطالعات بر مسکن، بناهای تاریخی یا برنامه‌ریزی شهری تمرکز دارند و بررسی محدودی از نقش هوتل‌ها در بازنمایی هویت فرهنگی، پاسخ به الزامات امنیتی و ادغام در نظام جهانی مهمان‌نوازی ارائه می‌دهند. این خلأ پژوهشی به‌ویژه در زمینه چگونگی تلفیق عناصر سنتی افغانی با استانداردهای مدرن و بین‌المللی مشهود است.

شکاف ها در ادبیات بیشتر کمبود مطالعات را در مورد اینکه چگونه معماری هوتل کابل سمبولیک را با کاربردی پایدار می‌سازد، آشکار می‌سازد. نیاز به انعکاس انعطاف پذیری و وحدت افغانستان در مواجهه با نوسازی و توسعه اقتصادی در مطالعات شهری تاکید شده‌است؛ درحالیکه، تعدیلات مشخص که توسط معماران هوتل برای یافتن توقعات کلتوری و ستندردهای جهانی انجام شده است عمدتاً کشف نشده‌است.

4-3. چارچوب های تیوریکی مرتبط با معماری هوتل

تحول معماری هوتل در کابل را می‌توان از طریق چارچوب‌های نظری مختلف حل کرد. اما، این تیوری‌ها بصورت گسترده در مورد هوتل‌های کابل تطبیق نشده است. اگاهی ارزشمند توسط آنها فراهم گردیده است:

4-3-1. معماری پسا استعماری: اینکه چگونه جامعه پسااستعماری با اشکال معماری غربی سازگار بود، که اغلب اوقات آنها را با رسوم محلی مخلوط می‌کرد، توسط دانشمندان بررسی شده‌است. رشد هوتل‌های کابل به خصوص که ساخت و ساز توسط جریان‌های طراحی بین‌المللی به شدت اهمیت داشت، می‌تواند از طریق این چارچوب مورد بررسی قرار گیرد.

4-3-2. عقلانیت و کارکردگرایی: اصول عقلانیت و کارکردگرایی که به ویژه و موثریت در طراحی ساختمان را برجسته می‌کند، زیرا طراحی هوتل به طور فزاینده‌ای سیاحین و تاجران خارجی را هدف قرار می‌داد، هدف از سنت زیبایی شناسی به عملکرد و ایمنی منتقل شد.

4-3-2. جهانی شدن و معماری: نقش جهانی شدن در رشد معماری در کابل بسیار مهم بوده است، زیرا اشکال معماری مدرن و غربی توسط سرمایه گذاران خارجی و سازمان‌های بین‌المللی غیردولتی راه‌اندازی شده است. هوتل‌های که در دو دهه اخیر ساخته شده‌اند نشان می‌دهد که چگونه تقاضا برای تجمل و امنیت تغییر کرده است.

جدول 1- پیوند چارچوب‌های نظری با نمونه‌های معماری هوتل در کابل

کارگرد تحلیلی در پژوهش	شواهد عینی در طراحی هوتل	مصداق معماری در کابل	مفاهیم کلیدی نظریه	چارچوب نظری
تفسیر چگونگی بازتفسیر عناصر بومی افغانستان در قالب معماری جهانی‌شده	استفاده از حویلی، حیاط چوبی و سنگ محلی در کنار بتن و استانداردهای بین‌المللی	هوتل سرینا کابل	تلفیق فرم‌های بازدانی با هویت محلی، تنش میان سنت و مدرنیته	معماری پسااستعماری
توضیح علت الزامات امنیتی و عملکردی بر زیبایی‌شناسی صرف در کابل پسادرگیری	دیوارهای محافظتی، ایست‌های بازرسی، پلان‌های کنترولی، تفکیک دقیق فضاها	هوتل سرینا کابل	اولویت عملکرد، ایمنی، کنترل و کارایی فضایی	کارکردگرایی و عقلانیت
تحلیل نخستین گست آگاهانه از معماری سنتی در راستای پروژه مدرن‌سازی دولت	سای شیشه‌ای گسترده، خطوط افقی، ترتیبات حداقلی، استفاده از کانکریت	هوتل انترکانتینینتال کابل (1969)	سیمپولیست، صناعع مستعمل، پلان باز، گست از سنت	مدرنیسم بین‌المللی
نشان دادن تأثیر بازار جهانی و سرمایه‌گذاری خارجی بر فرم معماری هوتل	بنای شیشه و فولاد، فضاهای لوکس، تمرکز بر مهمانان تجاری بین‌المللی	هوتل پارک استار کابل	زبان معماری جهانی، ایجنل استانداردسازی فضایی	جهانی‌شدن و معماری
تبیین تلاش برای حفظ هویت محلی در چارچوب سازهای گردشگری مدرن	استفاده همزمان از سنگ و چوب محلی با فرم‌های سیمپولیستی مدرن	هوتل کابل ستاره	همزیستی عناصر بومی و مدرن، سازگاری چندلایه	معماری هیبریدی (ترکیبی)
چارچوب اصلی برای تحلیل کلی معماری هوتل در کابل پسادرگیری	تقویت سازهای، کنترل ورودی‌ها، نمادسازی ثبات و حضور بین‌المللی	تمام هوتل‌های پس از 2001 (بدون سرینا)	امنیت، تابآوری، بازسازی، نماد ثبات	شهرسازی پسادرگیری (چارچوب غالب)

این جدول نشان می‌دهد که چارچوب‌های نظری انتخاب‌شده در این پژوهش صرفاً مفاهیم انتزاعی نیستند، بلکه به‌طور مستقیم در نمونه‌های معماری هوتل‌های کابل قابل مشاهده‌اند. انتخاب چارچوب «شهرسازی پسادرگیری در بستر جهانی‌شدن» به‌عنوان چارچوب غالب، امکان تحلیل منسجم‌تر تعامل میان امنیت، هویت فرهنگی و الزامات بین‌المللی را فراهم می‌سازد، در حالی‌که سایر نظریه‌ها به‌عنوان ابزارهای مکمل برای تفسیر لایه‌های خاص طراحی معماری به‌کار

گرفته شده‌اند.

4-4. تکامل طراحی هوتل در چارچوب‌های مشابه شهری

برای درک بهتر اینکه چگونه معماری هوتل در کابل توسعه یافته است، چارچوب‌های مشابه شهری مورد بررسی قرار گرفت. آگاهی توسط مطالعات در مورد معماری هوتل در شهرهای پسا درگیری مانند بیروت و سارایوو فراهم می‌گردد که نشان می‌دهد این شهرها چگونه انتقال از اشکال سنتی به اشکال مدرن و بین‌المللی را مدیریت کردند.

4-4-1. بازسازی بیروت: اینکه چگونه معماری هوتل عنعنات محلی را با دخالت گردشگری جهانی تثبیت می‌کند، بررسی شده‌است. هوتل‌های بیروت، مشابه هوتل‌های کابل، نه تنها برای پذیرایی از مهمانان بلکه برای نشان‌دادن وحدت و انعطاف پذیری ملی نیز طراحی شده‌بودند.

4-4-2. صنعت هوتل بعد از جنگ سارایوو: الگوی طرح مدرن مختلط با میراث معماری محلی در جریان بازسازی بعد از جنگ سارایوو نشان داده‌شد. هوتل‌ها در سارایوو برای تاکید بر عملکرد، ایمنی و درخواست‌های بین‌المللی بازسازی شدند، طوریکه در هوتل‌های کابل بعد از 2001 اتفاق افتید.

4-4-3. شکاف‌ها:

4-4-3-1. چارچوب اجتماعی و سیاسی: مطالعات قبلی تاثیرات توسعه شهری پس از منازعه را به طور کلی بررسی کرده‌است اما اغلب اوقات نادیده می‌گیرند که چگونه تاریخ اجتماعی سیاسی کابل فقط منظره معماری آن را متاثر ساخته است. بطور مثال، زمانیکه بعضی از تحقیقات معماری متاثر از جنگ را در خاورمیانه هدف قرار داده‌اند، آنها چالش‌ها و تعدیلات فضایی کابل را در صنعت هوتل‌داری آن قرار نمی‌دهند.

4-4-3-2. اهمیت فرهنگی: ادبیات موجود معمولاً یا کارکردگرایی مدرن را در معماری هوتل یا طراحی سنتی افغانستان مجبور می‌کند اما به ندرت تعامل بین این دو را در هوتل‌های کابل بررسی می‌کند. فقدان یک بررسی ظریف در مورد اینکه چگونه فرهنگ افغانی معماری هوتل را در کابل شکل داد، شکاف مهمی را در ادبیات به جا می‌گذارد.

4-4-3-3. میراث معماری: مطالعات در مورد میراث معماری افغانستان در درجه اول زیارتگاه‌های تاریخی را هدف قرار می‌دهد که معماری تجارتی را مشرف می‌سازد، مانند هوتل‌ها، که همچنان به وحدت شهری کابل کمک خوبی می‌کند. این شکاف ادبیات نیاز به یک تحقیق را که هم انکشاف کلتوری و هم تجارتی هوتل‌ها را در کابل باور دارد، برجسته می‌سازد.

4-4-3-4. تکامل کاربردی: بسیاری از مقالات توسعه معماری هوتل‌ها را در سطح جهانی کشف می‌کنند اما کمبود آگاهی در مورد نسخه کاربردی خاص کابل در تنها چارچوب پس از جنگ آن کمبود دارند. این تحول وظیفوی، که برای عرضه به مهمانان محلی و بین‌المللی نیاز است، به اندازه کافی تحلیل نشده‌است.

4-5. نتیجه‌گیری از مرور ادبیات

ادبیات موجود در مورد معماری کابل به عنوان یک پایه قوی برای درک توسعه شهری این شهر پشتیبانی می‌شود، اما شکاف واضحی در پژوهش در مورد تحول خاص معماری هوتل قابل مشاهده است. این بررسی با بررسی چگونگی توسعه معماری هوتل‌های کابل از اشکال سنتی افغانی به طرح های مدرن و بین‌المللی و چارچوب‌های نظری مرتبط که برای شکار سلقه‌های تاریخی و قدرت فرهنگی که این تحول را چارچوب بندی کرده است، به این زمینه کمک می‌کند.

5. روش تحقیق

رویکرد سیستماتیک و روش‌های مورد استفاده برای بررسی انکشاف معماری هوتل‌ها در کابل در بخش روش‌شناسی توضیح داده‌شده است. این بار بسیار مهم‌است تا تایید شود که تحقیق به خوبی تاسیس شده، قابل اعتماد و قابل تکرار

است. ویژگی‌های فزیکی تعمیرات، همچنان اهمیت تاریخی، کلتوری، و اجتماعی سیاسی که طرح آنها را تشکیل داده است، از طریق میتودهای انتخاب شده بهتر درک می‌شود.

5- 1. رویکرد تحقیق

معلومات در این تحقیق با استفاده از یک شیوه تحقیق کیفی که تحقیق تاریخی، تحقیقات معماری، و مطالعات ساحوی را در بر میگیرد جمع آوری و تشریح شده است. با ماهیت موضوع انکشاف معماری در طول زمان این میتود برای درک عوامل اساسی کنترول کننده طرح، ساخت و ساز و تحول ایده آل توصیه می‌کند. یک شیوه کیفی برای اجازه دادن به اکتشاف گسترده نقاط سمبولیک، کاربردی و زیبایی شناسی معماری هوتل در کابل استفاده می‌شود.

5- 2. روش‌های جمع‌آوری معلومات

برای بررسی معماری هوتل‌ها در کابل، مخلوط تحقیقات تاریخی، تجزیه معماری، و مطالعات میدانی حفظ شده‌است. تحقیق تاریخی به معنی مشورت با منابع آرشیفی مانند عکس‌های قدیمی، نقشه‌های شهر، نقاشی‌های معماری و اسناد دولتی برای کشف توسعه معماری هوتل است. یک مرور کامل ادبیات کتاب‌ها، مقالات، و مقالات اکادمیک در مورد معماری افغانستان، بازسازی پس از جنگ، و تحول شهری، درک متنی گسترده‌تری را آماده‌کرد و گرایش‌های کلیدی معماری کنترل کننده محیط ساخته شده کابل را به رسمیت شناخت.

تحقیقات معماری شامل یک بررسی نوع شناسی هوتل‌ها، رتبه‌بندی آنها بر اساس شکل، عملکرد، استفاده مواد و عوامل سبک در زمان‌های مختلف تاریخی (مثلاً، قبل از مدرن، پسااستعماری، پسا 2001) است. اکتشافات مفصل عوامل ساختاری مانند پلان، نماها، تزئین، و میتودهای ساختمانی هم ویژگی‌های سنتی افغانی و هم اهمیت جهانی مدرن را متمرکز ساخت. مطالعات ساحوی، شامل بازدیدهای سایت از هوتل‌های کلیدی مانند انترکانتینینتال، اسناد فوتوگرافیکی، و مصاحبه‌ها با معماران، مورخین، و مدیران هوتل، آگاهی دست اول را در مورد طرح معماری، پروسه‌های تنظیم، و تعامل بین ساختارهای هوتل و منظره شهری در حال توسعه کابل ارائه کرد.

در مجموع، پنج هوتل به‌عنوان مطالعات موردی این پژوهش انتخاب شده‌اند: هوتل انترکانتینینتال کابل، هوتل سرینا کابل، هوتل پارک‌استار، هوتل کابل ستاره، و نمونه‌هایی از کاروان‌سراهای سنتی. این هوتل‌ها به‌صورت هدفمند و بر اساس نمونه‌گیری مبتنی بر معیار انتخاب گردیدند تا دوره‌های تاریخی کلیدی تحول معماری هوتل در کابل را پوشش دهند، شامل دوره پیشامدرن، مدرنیسم نیمه قرن بیستم، و بازسازی پس از سال 2001.

از میان این موارد، هوتل انترکانتینینتال کابل به‌صورت بررسی میدانی مستقیم مورد مطالعه قرار گرفت که شامل بازدید سایت، مستندسازی فوتوگرافیکی و مشاهده فضایی بود. سایر هوتل‌ها و کاروان‌سراهای مورد مطالعه عمدتاً از طریق بررسی کتابی و اسنادی شامل منابع آرشیفی، تصاویر تاریخی، نقشه‌ها، مطالعات پیشین و اسناد ثانوی تحلیل گردیدند.

این ترکیب از داده‌های میدانی و کتابی امکان تحلیل مقایسه‌ای معتبر را فراهم ساخته و محدودیت‌های دسترسی میدانی در بستر شهری کابل را به‌صورت روش‌مند جبران می‌کند.

این مطالعات موردی به‌منظور نمایندگی آماری انتخاب نشده‌اند، بلکه نمایندگی تحلیلی را هدف قرار داده‌اند تا امکان بررسی کیفی عمیق تحول معماری فراهم گردد. هر هوتل انتخاب‌شده یک پاسخ معماری متمایز به شرایط متغیر سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و امنیتی در کابل را به نمایش می‌گذارد و بدین ترتیب زمینه مقایسه معنادار میان دوره‌های مختلف تاریخی را فراهم می‌سازد.

تحقیقات میدانی این پژوهش شامل انجام مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته با هشت اشتراک‌کننده بود که متشکل از سه معمار شاغل، دو مورخ معماری و سه مدیر هوتل می‌باشند که به‌طور مستقیم در بهره‌برداری یا بازسازی هوتل‌های عمده کابل دخیل بوده‌اند. اشتراک‌کنندگان بر اساس تجربه حرفه‌ای و مشارکت مستقیم آنان در معماری هوتل یا توسعه شهری

کابل انتخاب گردیدند.

مصاحبه‌ها بر فرآیندهای تصمیم‌گیری معماری، ملاحظات عملکردی و امنیتی، بازنمایی فرهنگی، و تغییرات در نحوه استفاده از هوتل‌ها در گذر زمان تمرکز داشت. تمامی مصاحبه‌ها مطابق با اصول اخلاقی پژوهش انجام شده و به‌گونه اساسی برای اعتبارسنجی و هم‌سنجی یافته‌های حاصل از تحلیل‌های تاریخی و معماری مورد استفاده قرار گرفتند.

5-3. *تحلیل معلومات*

تحلیل داده‌ها بر اساس یک استراتژی تحلیلی کیفی و چندلایه انجام شد. در مرحله نخست، داده‌های معماری بر بنیاد دسته‌بندی‌های تحلیلی از پیش تعریف‌شده که از چارچوب نظری پژوهش استخراج شده بودند شامل سازمان فضایی، مصالح ساختمانی، اولویت‌های عملکردی، ملاحظات امنیتی و بازنمایی فرهنگی کُدگذاری گردیدند.

سپس، از تحلیل مقایسوی برای شناسایی شباهت‌ها و تفاوت‌ها میان دوره‌های مختلف تاریخی و گونه‌های متفاوت هوتل استفاده شد. تحلیل موضوعی به‌منظور استخراج الگوهای تکرارشونده مرتبط با جهانی‌شدن، بازسازی پسادرگیری و مذاکره هویتی به‌کار گرفته شد. در نهایت، تحلیل زمینه‌ای یافته‌های معماری را در چارچوب وسیع‌تر شهری، تاریخی و اجتماعی سیاسی کابل موقعیت‌بندی کرد.

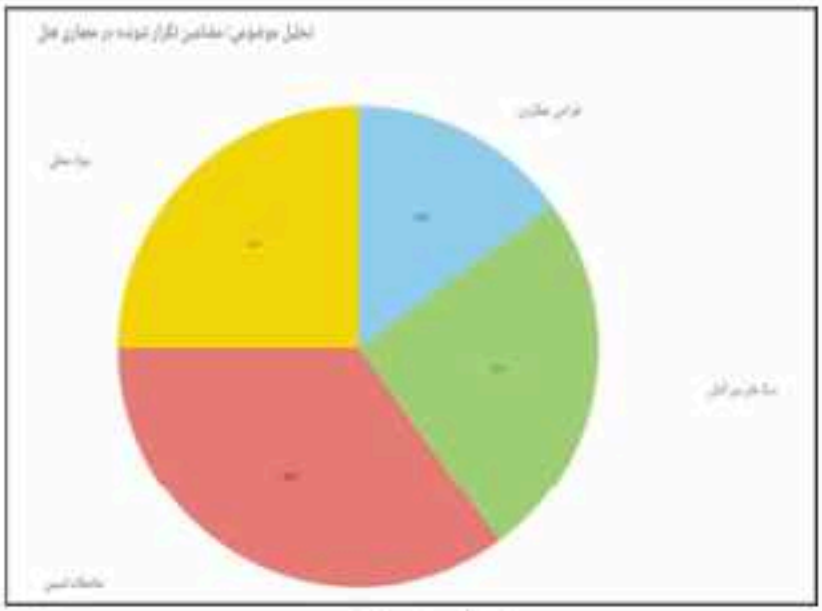
هم‌پوشانی و سه‌سوسازی (Triangulation) میان منابع آرشیفی، مشاهدات میدانی، مستندسازی بصری و داده‌های حاصل از مصاحبه‌ها، اعتبار یافته‌ها و عمق تحلیلی پژوهش را به‌گونه قابل توجهی تقویت نمود.

5-3-1. تحلیل مقایسوی: برای بررسی تفاوت‌ها و شباهت‌های اشکال معماری هوتل‌های سازماندهی شده، یک تحلیل مقایسوی که در عصر مختلف تاریخی ساخته شده است. هوتل‌های سنتی افغانستان با آنهاییکه در جریان دوره بازسازی طرح‌ریزی شده‌اند مقایسه می‌شوند و نشان می‌دهد که چگونه تصامیم طرح توسط چارچوب‌های اجتماعی و سیاسی مهم است.

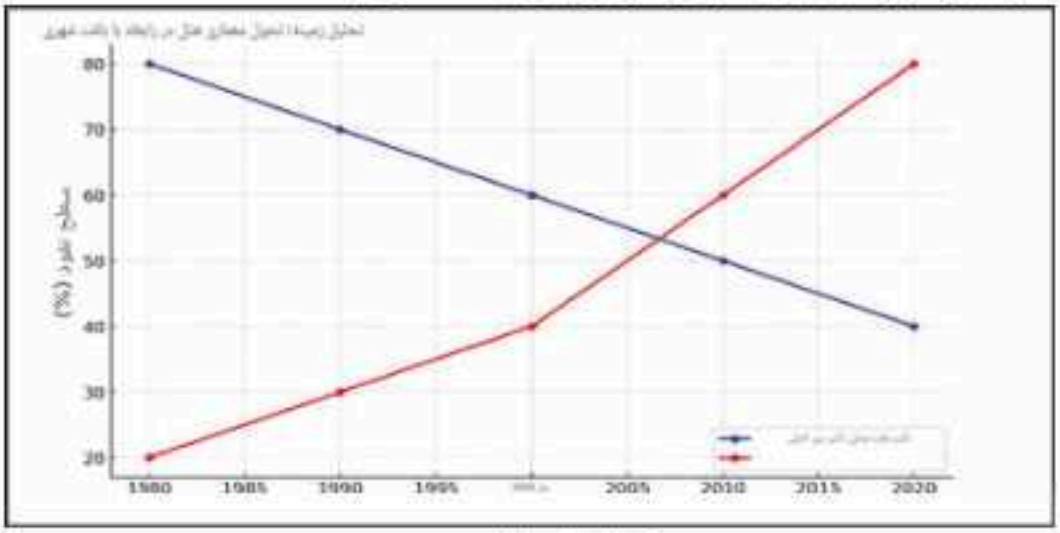
شکل 2. تحلیل معلومات، میتود مقایسوی

5-3-2. تحلیل موضوع: تحلیل موضوعی برای تشخیص موضوعات و نمونه‌های برگشتی در معماری هوتل، مانند استفاده از مواد محلی، افکار ایمنی و اهمیت اشکال بین‌المللی حفظ شده است. توجه به‌اینکه چگونه شرایط کاربردی طرح معماری برآورده می‌شود، مانند استقبال از مهمانان بین‌المللی و پایبندی به استانداردهای ایمنی مدرن، داده شده است.

شکل 3. تحلیل معلومات، میتود موضوعی

3-3-5 تحلیل متنی: اینکه چگونه معماری هوتل‌های کابل با چارچوب وسیع شهری که در این تحلیل بررسی شده‌است مطابقت دارد. این شامل یک اکتشاف اینکه چگونه تعمیرات با همسایگی‌های اطراف شان ارتباط دارد، نقش گردشگری در تشکیل طرح آنها، و تاثیر عوامل کلتوری و تاریخی بالای وحدت معماری آنها است

شکل 4. تحلیل معلومات، میتود متنی

4-3-5. توجیه میتودهای: موضوع معماری هوتل در کابل به ویژه به دلیل یگانه توسعه تاریخی و فرهنگی این شهر، برای روش‌های پژوهشی منتخب مناسب است. تحقیق تاریخی برای جستجوی چارچوب‌های گسترده‌تر اجتماعی فرهنگی و سیاسی که طراحی معماری را در طول زمان تشکیل داده‌است، با مواد آرشیفی و ادبیات تاریخی که اساس مورد نیاز را برای درک اساس و پیشرفت گرایش‌های معماری فراهم می‌سازد، حیاتی است. تحقیق معماری اجازه تحول مستقیم و هدفمند ساختارهای فزیکی را می‌دهد، که تمرکز می‌کند که چگونه شکل سنتی و مدرن در منظره شهری کابل با هم زیست یا درگیری دارند. مطالعات ساحوی، شامل بازدیدهای سایت و مصاحبه‌ها با معماران و مدیران هوتل، معلومات زمان

واقعی را در مورد موقعیت، اصلاح و استفاده این تعمیرات ارائه می‌کند که در یک محیط شهری که به سرعت در حال تغییر است حیاتی است. با ادغام تحقیق تاریخی، تحلیل معماری، و مطالعات ساحوی، این بررسی یک اکتشاف کامل هر دو ابعاد تیوریکی و عملی تغییر معماری را تایید می‌کند. بطور مشترک، این میتودهای یک درک جامع از نسب، توسعه طرح، تاثیر تخنیکی ساخت و ساز، و چالش‌های اخیر که معماری هوتل در کابل با آن روبرو است را حفظ می‌کند و تعامل مرکب بین سنت‌های محلی و اهمیت جهانی را در تشکیل زیربنای مهمان‌نوازی شهر درک می‌کند.

5-4. ملاحظات اخلاقی پژوهش

این پژوهش مطابق با اصول پذیرفته‌شده اخلاق پژوهش انجام شده است. مشارکت در مصاحبه‌ها کاملاً داوطلبانه بوده و پیش از گردآوری اطلاعات، رضایت آگاهانه از تمامی اشتراک‌کنندگان اخذ گردیده است. مصاحبه‌شوندگان از هدف پژوهش و حق خود برای انصراف در هر مرحله از تحقیق مطلع شده‌اند.

به‌منظور حفظ محرمانگی، تمامی شناسه‌های شخصی حذف شده و از اشتراک‌کنندگان به‌جای نام، بر اساس نقش حرفه‌ای آنان یاد شده است. هیچ‌گونه معلومات حساس مرتبط با مسائل امنیتی ثبت یا افشا نگردیده است. مشاهدات میدانی و مستندسازی‌های فوتوگرافیکی صرفاً در فضاهای عمومی و قابل دسترس انجام شده و تنها برای مقاصد علمی مورد استفاده قرار گرفته است.

با توجه به زمینه پسادرگیری شهر کابل، در تمام مراحل تحقیق دقت ویژه‌ای برای جلوگیری از خطرات اخلاقی مرتبط با ایمنی، بازنمایی و حساسیت‌های فرهنگی به‌کار گرفته شده است.

6. تحولات تاریخی معماری هوتل در کابل

6-1. کابل پیشامدرن: کاروان‌سراهای سنتی و مسافرخانه‌های تجاری اولیه

قبل از قرن 20م، زیربنای مهمان‌نوازی کابل به دور کاروانسرای‌های سنتی اشاره می‌کرد که کمبود فروشندگان و مسافرین در امتداد جاده ابریشم را عمل می‌کرد. این ساختارها به ویژه استفاده جمعی را مورد تاکید قرار دادند که دارای حویلی‌های بزرگی بودند که توسط اتاق‌های مهمان احاطه شده‌بودند که با مواد محلی مانند خشت‌های گلی، سنگ و چوب ساخته شده بودند و با حداقل تزئینات نشانی شده بودند. از نظر اجتماعی سیاسی، نقش افغانستان به عنوان یک هسته مهم ترانزیتی طرح این مناطق را تشکیل‌داد که نقش‌های معماری اسلامی اقتصاد، کارکرد و مهمان‌نوازی را مجبور می‌کرد. از نظر فرهنگی، کاروانسرای‌ها اولویت بندی جامعه افغانستان را به سادگی و تجهیزات مجدد تجربوی نسبت به توآوری زیبایی شناسی نشان دادند.

6-2. استعمار و اوایل قرن بیستم: اثرات اروپایی

از اواخر قرن 19 تا اوایل قرن 20 (1880 - 1940)، معماری کابل که حاوی هوتل‌های آن است، انعکاس دهنده تعهدات فزاینده افغانستان با قدرت‌های اروپایی، به ویژه بریتانیا و روسیه است. در جریان این عصر، اشکال اروپایی مانند معماری نئوکلاسیک و استعماری اساس گذاری شد که توسط نماهای منظم، ستون‌های برجسته، و عوامل زیبایی شناسی مفصل نشان داده شده است. هوتل‌های که در این زمان ساخته شده بودند در درجه اول به مهمانان و مقامات اروپایی کمک کردند. موضوعات افغانی را با اشکال اروپایی برای سرمایه گذاری ساختارهای بزرگ‌تر و رسمی‌تر با اتاق ها و لابی‌های شخصی، متفاوت از یلان اجتماعی کاروانسرای‌های سنتی، به هم می‌رساندند. از نظر اجتماعی و سیاسی، راه اندازی اشکال معماری غربی با مفیدیت استراتژیک افغانستان در جریان بازی بزرگ مطابقت داشت، زیرا این کشور تلاش کرد تا تصویر خود را با حفظ عوامل وحدت فرهنگی خود مدرن سازد.

6-3 پسا استقلال و نوسازی: از دهه پنجاه تا دهه هفتاد

در جریان اواسط قرن 20م (دهه 1970 - 1950)، کابل یک سیل را در معماری مدرنیست امتحان کرد زیرا دولت افغانستان پروژه‌های یک تصویر پیشرفت و مدرن سازی را دنبال می‌کرد. معماری هوتل که توسط اشکال بین‌المللی مهم است، بر عملکرد، مینیمالیسم و استفاده از مواد صنعتی مانند کانکریت و شیشه تاکید می‌کرد، طوریکه توسط هوتل انترکانتینتال (1969) با خطوط تمیز، ساحات بزرگ باز و طرح واقعی اش به نمایش گذاشته شده‌است. این عصر به تعقیب استقلال افغانستان از امپراتوری بریتانیا در 1919 و توسط کارهای شاه ظاهرشاه تصمیم گرفته‌شد تا کشور را از طریق سرمایه گذاری در زیربناها و تعمیرات عامه مدرن سازد. از نظر فرهنگی، معماری از اشکال سنتی افغانی به عنوان یک زبان معماری جهانی شده‌تر حرکت کرد و محل اقامت رو به رشد مقامات خارجی، فروشندگان و گردشگران را در کابل در خود جای داد.

6-3-1 هوتل انترکانتینتال: هوتل اینترکانتینتال که در سال 1969 ساخته شده است، هوتل اینترکانتینتال در کابل نشان دهنده یکی از نمونه‌های اولیه معماری مدرن در افغانستان است که با سادگی، کارایی و استفاده از مواد صنعتی مانند کانکریت و شیشه شناسایی شده است. فاکتور طرح آن کلکین‌های شیشه‌یی گسترده مناظر پانوراما، تزئینات حداقل، و یک ساختار واقع بینانه را پیشنهاد می‌کند که نشان‌دهنده خروج از اشکال سنتی افغانی است. درحالیکه از مدرنیزم سرچشمه گرفته است، استفاده از سنگ محلی برای نمای خارجی یک ارتباط را با منظره افغانستان حفظ می‌کند.

شکل 5: هوتل انترکانتینتال کابل 1969

این هوتل که نماد رویاهای کابل در اواخر دهه 1960 تحت تلاش‌های مدرن سازی شاه ظاهرشاه است، انعکاس دهنده عصر کوتاه در معرض قرار گرفتن بین‌المللی و رشد اقتصادی افغانستان است و حتی با ویرانی که در طول دهه‌های درگیری ادامه دارد، به عنوان یک نقطه عطف کلیدی معماری و تاریخی باقی مانده است.

این تصویر بیانگر گسست آگاهانه از معماری درون‌گرای سنتی افغانستان و حرکت به‌سوی زبان مدرنیستی بین‌المللی است؛ جایی که نماهای شیشه‌ای گسترده، خطوط افقی و پلان باز، اولویت عملکرد و نمایش مدرن‌سازی دولت افغانستان در دهه 1960 را منعکس می‌کند.

6-4 بازسازی پس از سال 2001: جهانی‌شدن و امنیت

دوره پس از بازسازی 2001 به طور مهمی چشم انداز معماری کابل را اصلاح کرد که توسط کمک‌های بین‌المللی،

سرمایه‌گذاری و ضروریات برای کمک به هجوم فزاینده دولت‌های خارجی، سازمان‌های غیردولتی و تجارت‌ها هدایت می‌شد. هوتل‌هایی که در این عصر ساخته شده اند، مانند هوتل سرینا، تجملات مدرن را با عوامل سنتی افغانی یکجا کردند و از مواد محلی مانند سنگ، سنگ مرمر، و چوب در کنار موضوعاتی مانند طاق‌ها و حیاط‌ها استفاده کردند تا طرح‌ها را در فرهنگ افغانستان ریشه بگیرند. بحث‌های امنیتی به برنامه‌ریزی معماری مرکزی تبدیل شد، با عواملی مانند دیوارهای محیطی بلند، ایست‌های بازرسی محافظت شده و مواد مقاوم در برابر انفجار که محیط سیاسی انفجاری شهر را نشان می‌داد. از نظر اجتماعی و سیاسی، معماری این دوره تلاش‌های افغانستان را برای بازسازی و ورود مجدد به اقتصاد جهانی ترکیب می‌کند، در حالی که از نظر فرهنگی، تنش بین مدرن‌سازی و سنت را پرده بر می‌دارد، زیرا مناطقی طوری ساخته شده‌اند که بدون از دست‌دادن ارتباط با وحدت افغانستان از انتظارات بین‌المللی رنج ببرند.

تصاویر ارائه‌شده در این فصل نه‌تنها مستندسازی بصری تحولات معماری هوتل در کابل هستند، بلکه به‌عنوان ابزار تحلیلی برای مقایسه تغییرات فضایی، مصالح، هویت فرهنگی و اولویت‌های عملکردی در دوره‌های مختلف تاریخی به کار گرفته شده‌اند.

6-4-1. هوتل سرینا، کابل (1385): سرینا هوتل که در بین سال‌های 2002 و 2005 تحت رهبری مهندس کانادایی رامش خوسلا بازسازی شد، هوتل کابل سرینا شیوه‌های معماری مدرن را با عوامل سنتی افغانی مانند حویلی‌ها، حکاکی‌های پیچیده چوبی و نماهای سنگ مرمر ترکیب می‌کند. این هوتل که برای برآورده ساختن معیارهای بین‌المللی در حالیکه اصالت کلتوری را حفظ می‌کند طرح شده است، دارای عوامل مهم امنیتی منعکس کننده کابل بعد از جنگ است.

شکل 6. هوتل سرینا، کابل، بازسازی شده، کابل در سال 2005 ، این ملکیت در سال 1945 بنام هوتل کابل ساخته شده بود

تصویر هوتل سرینا نشان می‌دهد که چگونه معماری پسادرگیری در کابل تلاش می‌کند میان الزامات امنیتی شدید و بازنمایی هویت فرهنگی توازن ایجاد کند؛ ترکیب حویلی‌ها، مصالح بومی و تزئینات سنتی در کنار دیوارهای محافظتی و کنترل‌های ورودی، ماهیت دوگانه این فضا را آشکار می‌سازد.

6-4-2. هوتل پارک استار، کابل (1395): هوتل پارک استار حرکت کابل را از طریق معماری مدرن بین المللی به نمایش می‌گذارد که دارای نمای بیرونی هموار شیشه و فولاد آمیخته با عوامل داخلی مانند کفپوش سنگ مرمر و مفاهیم سنتی افغانستان است. با اولویت دادن به تجمل، حریم خصوصی، امنیت و پایداری، این طرح بر تجارت و مهمانان بین‌المللی تمرکز می‌کند. این هوتل ستراتیژی گسترده‌تر کابل را برای مدرن‌سازی بخش مهمان نوازی خود زمانیکه اقامت در میان چالش‌های مداوم پس از منازعه در عنعنات محلی سرچشمه می‌گیرد، انعکاس می‌دهد.

این تصویر بازتابی از غلبه زبان معماری جهانی‌شده بر نمای بیرونی هوتل‌های جدید کابل است، در حالی‌که عناصر داخلی و انتخاب مصالح تلاش دارند پیوند محدودی با هویت محلی حفظ کنند؛ رویکردی که نشان‌دهنده اولویت بازار تجاری و مهمانان بین‌المللی است.

شکل 7: پارک ستار کابل 2016

6-4-3. هوتل کابل ستاره، کابل 1389: هوتل کابل ستاره یک شکل مدرن را دنبال می‌کند که با اثرات بومی افغان منتشر شده است و از مواد سنتی مانند سنگ و چوب در کنار نماهای شیشه‌یی مینیمالیستی استفاده می‌کند. نقاط کانونی مانند حویلی‌ها و تراس‌ها به عنعنات معماری افغانستان احترام می‌گذارند. اگرچه زیربنای قوی امنیتی در حقیقت یک شهر در حال بهبود را موقعیت می‌دهد. این هوتل نقاط معماری در حال رشد کابل را در بر می‌گیرد و میراث محلی را با نیازمندی‌های گردشگری جهانی و مدرن سازی مخلوط می‌کند.

همان‌گونه که در این تصویر دیده می‌شود، هوتل کابل ستاره نمونه‌ای از معماری هیبریدی است که در آن فرم مدرن با عناصر بومی مانند سنگ، چوب و تراس‌ها ترکیب شده و هم‌زمان پاسخ‌گوی نیازهای امنیتی و انتظارات فرهنگی در کابل معاصر است.

شکل 8 : هوتل کابل ستار کابل 2010

7. اشکال معماری و عوامل طراحی هوتل‌های کابل

7-1. اشکال معماری سنتی افغانستان (قبل از دهه شصت)

قبل از عصر مدرن توسعه شهری، معماری هوتل‌های کابل که به شدت به قوانین طراحی سنتی افغانستان وابسته بود، کاملاً در نیازهای فرهنگی و محیطی محلی سرچشمه می‌گرفت. تعمیرات که با استفاده از مواد بومی مانند خشت گلی، سنگ و چوب ساخته شده‌اند که در مقابل درجه حرارت‌های سخت فصلی کابل عایق قابل توجهی را فراهم می‌سازد. یک فاکتور توضیح دهنده ادغام حویلی‌ها بود که به عنوان ساحات شخصی و پناه‌گاه بیرونی کمک می‌کرد که پیشنهاد تسکین از غوغا و فعالیت سرک‌ها را می‌کند. عوامل تزئینی مانند حکاکی‌های پیچیده چوب، کاشی‌های رنگارنگ، و قالب‌های هندسی که دارای عریسک‌ها و موقرن‌ها اند اهمیت گسترده معماری اسلامی را نشان می‌دهد. دروازه‌های قوسی، سقف‌های قوسی، و قوس‌های نوک تیز معمولاً بکار برده می‌شدند که خلاقیت را از سنت‌های معماری ایرانی و اسلامی می‌گرفت و یک حس عظمت را به ساختارهای برجسته اضافه می‌کرد.

مهمانخانه‌های سنتی که دارای کاروانسراها هستند، به عنوان نمونه‌ای از این شکل عمل می‌کنند و طرح‌های کاربردی و مشترکی را که با نیازهای تجار و مسافرین مناسب است، پیشنهاد می‌کنند. این تعمیرات ساحات عامه را در داخل دیوارهای شان تاکید می‌کردند، مهمان‌نوازی را در اولویت قرار می‌دادند، اساساً، و تزئینات خجالتی، از طریق این گزینه‌های معماری، هوتل‌های اولیه کابل ارزش فرهنگی سادگی، مهمان‌نوازی و تنظیم محیطی را به نمایش گذاشتند و یک وحدت اساسی را ایجاد کردند که تا هجوم اهمیت مدرنیست در اواسط قرن ۲۰ ادامه داشت.

7-2. آغاز اثر مدرنیستی (دهه 1960-1970)

در اواسط قرن 20، کابل از طریق مدرن‌سازی مهم شهری طوریکه دولت افغانستان در شکار یک تصویر پیشرفته بین‌المللی بود. معماری هوتل این عصر توسط قوانین مدرنیزم که روی سادگی، کارکرد و ردکردن تزئینات مازاد تمرکز می‌کرد، از نزدیک اهرم‌گذاری شده‌بود. طرح مدرنیست عوامل کلیدی مانند خطوط پاک، اشکال هندسی، و یک هدف قوی در استفاده کاربردی را آغازکرد. نماهای بزرگ شیشه‌ای و دیوارهای پرده پایدار به عوامل برجسته تبدیل شدند که به نور طبیعی اجازه می‌داد تا فضای داخلی را پر کند و از حس در معرض قرار گرفتن حمایت کند. آهن کانکریت به عنوان مواد اولیه ساختمانی ظهور کرد و قابلیت سازگاری را برای اعمار ساختمان‌های عظیم و چند طبقه‌ای پیشنهاد کرد و نشان‌دهنده خروج واضح از کنترل مواد معمول افغانی بود.

طرح داخلی همچنان بشکل چشمگیر حرکت کرد، در مقایسه با طرح‌های احاطه شده و حویلی متمرکز عصرهای قبلی، ساحات عامه و اجتماعی مانند لابی‌های وسیع و ساحات غذاخوری را در اولویت قرارداد. یک نمونه قابل توجه این شکل جدید معماری هوتل انترکانتینینتال (1969)، یکی از نخستین هوتل‌های اصلی بین المللی کابل است که از طریق زیبایی شناسی مینیمالیستی و ساحات بزرگ عامه اش به آرمان‌های مدرنیست خدمت می‌کرد. طرح هوتل تمایل افغانستان را برای پناه‌دادن به مهمانان بین‌المللی، به ویژه دیپلومات‌ها و مسافران تجاری تعجب کرد، در حالیکه نشان‌دهنده وفاداری آن به مدرن‌سازی و تعامل جهانی بود.

7-3. بازسازی پس از منازعه و احیای نوسنتی (2001 تا کنون)

بعد، تهاجم ایالات متحده در 2001 و بعد از بازسازی کابل، معماری هوتل از طریق یک تغییر مهم دیگر، که توسط یک ترکیب عوامل نو سنتی و طرح‌مدرن پرچم گذاری شده بود. این حرکت توسط نیاز به اصلاح وحدت فرهنگی کابل هنگام موقعیت‌یابی نیازهای زیربنایی یک شهر بین‌المللی شده انجام می‌شود. هوتل‌های جدید عمداً موضوعات سنتی افغانی را با تخنیک‌های مدرن ساختمانی یکجا می‌کنند و به دلیال پل میراث معماری کشور با مدل‌های مدرن هستند. مواد محلی مانند سنگ، سنگ مرمر، و چوب در اشکال هموار مدرنیست دوباره تصور شدند، ساختارهای جدید را در چارچوب‌های

کلتوری‌شان لنگر انداختند در حالیکه یک تصویر آینده‌نگر را پیش‌بینی می‌کردند. مشکل امنیتی همچنان در معماری هوتل دارای اهمیت غالب بود، با دیوارهای بلند، دروازه‌های تقویت شده، و کمک هزینه ضد انفجار که در طرح‌ها ترکیب می‌شدند، که کاملاً ماهیت بصری و کاربردی هوتل‌ها را تشکیل می‌داد.

علاوه بر تطبیق سنت با مدرنیته، معماری هوتل در این عصر نورم‌های بین‌المللی تجمل و باور را شرمنده‌ساخت و لابی‌های بزرگ، سقف‌های بلند، باغ‌های منظره‌دار و اتاق‌های بزرگ مهمان را ارائه کرد. این روند با طرح‌های مینیمالیست و مدیریت شده توسط عملکرد دهه 1960 و 1970 مخالفت کرد. نمونه این توسعه معماری هوتل کابل سرینا (2005) است که با ماهرانه عوامل سنتی افغانی مانند دروازه‌های قوسی و چوب‌کاری‌های تزئینی را به یک سهولت مدرن، مصون و لوکس پیوند می‌دهد. هوتل سرینا در طول طراحی خود، هم جریان فرهنگی افغانستان را منعکس می‌کند و هم تغییر آن در واقعیت‌های یک محیط جهانی شده و آگاه از امنیت.

7-4. نتیجه‌گیری

دهه قبل، طوریکه هوتل‌های لینک بین‌المللی و معماران خارجی طرح‌های را تشکیل داده‌اند تا به احتمال مشتریان جهانی اتفاق بی‌افتد. پیشرفت‌های جدید اغلب اوقات روی اعمار آسمان خراش با نمای بیرونی شیشه‌یی و فولادی، طرح داخلی مینیمالیستی با سطوح هموار و مبلمان مدرن، و در بعضی شرایط، شیوه‌های ساختمانی پایدار مانند صفحه‌های خورشیدی و سیستم‌های صرفه‌جویی در آبیاری می‌کند. هوتل‌ها مانند هوتل و رستورانت ستاره کابل این روند را نشان می‌دهند و عوامل طراحی مدرن جهانی را با ارجاعات جزئی به عنعنات تزئینی افغانی می‌پیوندند. اگرچه شکل غالب آن به وضوح مدرن و بین‌المللی باقی می‌ماند.

بعد از اینکه کاروانسراها و مهمانخانه‌های سنتی بر مواد محلی و قواعد طراحی اسلامی تاکید کردند، تا هوتل‌های مدرنیست اواسط قرن 20 که توسط کارکرد و اشکال بین‌المللی برچم‌گذاری شده‌بودند، و در پایان هوتل‌های لوکس بسیار جهانی شده و آگاه از امنیت عصر پس از 2001، هر مرحله واقعیت‌های اجتماعی سیاسی و اهداف فرهنگی افغانستان را منعکس می‌کند. جدیدترین هوتل‌های کابل که با آمیزه‌ای از مضامین سنتی و تجملات مدرن شناسایی شده‌اند، انرژی در حال تحول افغانستان را برای آشتی دادن میراث غنی خود با نیازهای جهان به سرعت در حال جهانی شدن تجسم می‌بخشند.

8. تحلیل تاثیرات و ریشه‌ها

8-1. اثرات معماری تاریخی و منطقه‌ای

منظره معماری کابل به طور گسترده‌ای توسط چارچوب‌های تاریخی و منطقه‌ای آن شکل گرفته‌است و موقعیت بزرگ در حال ظهور این شهر را به عنوان یک بحران فرهنگی به نمایش می‌گذارد. معماری سنتی افغانستان که با استفاده از مواد محلی مانند خشت، چوب و سنگ مشخص شده بود، با اقلیم نیمه خشک کابل و جغرافیای کوهستانی مناسب بود. عوامل طرح مانند حویلی‌های محدود، دیوارهای محیطی بلند، و چوب‌کاری پیچیده نه تنها نیازهای محیطی را بلکه ثروت فرهنگی، به ویژه نیروی بر حریم خصوصی را نیز قرار داده است. طرح‌های اولیه هوتل در کابل شامل این عوامل سنتی بود و ساحات را ساخت که هم برای باشندگان محلی و هم برای مهمانان خارجی فراهم می‌سازد در حالیکه اقامت در شیوه‌های معماری بومی سرچشمه می‌گیرد.

برعلاوه، به عنعنات محلی، معماری کابل از طریق موقعیت ستراتیژیک‌اش در جاده ابریشم توسط اشکال وسیع‌تر اسلامی و فارسی کنترول شده است. موضوعات معماری مانند طرح‌های هندسی، قوس‌ها، گنبدها، و کاشی‌های تزئینی در تعمیرات عامه و مذهبی واضح بوده است و بعضی اوقات در معماری هوتل مناسب است. برعلاوه، رسوم معماری آسیای

میانه و مغول، مخصوصاً شکوه طرح‌های مغول با ساختارهای بزرگ، باغ‌ها، و طرح‌های حویلی آنها، به سازماندهی فضایی بعضی از هوتل‌ها افزوده است. زمانیکه معماری مدرن هوتل تا حدی زیادی به اشکال بین‌المللی حرکت کرد، انعکاس این اهمیت تاریخی در محوطه سازی، برنامه‌ریزی فضایی، و گزینه‌های تزئینی که در خلقت مدرن مانند هوتل سرینا دیده می‌شود ادامه‌دارد.

8-2. تاثیرات معماری بین المللی

معماری هوتل‌ها در کابل با گرایش‌های بین‌المللی به‌ویژه در میان دو دوره کلیدی مدرن‌سازی به خوبی شکل گرفته است. در دهه 1960 و 1970، در جریان مبارزات برای مدرن سازی افغانستان، اشکال معماری مدرنیست که بر سادگی، کارایی، و استفاده از مواد صنعتی مانند کانکریت و شیشه تاکید می‌کردند برجسته شدند. هوتل انترکانتینینتال که در 1969 ساخته شده است، با شکل مینیمالیست، خطوط تمیز و هدف روی طرح کاربردی نسبت به عوامل تزئینی به این روند خدمت می‌کند. این دوره یک حرکت واضح را از معماری سنتی افغانستان به سوی یک زیبایی شناسی مدرنیست غربی‌تر و بین المللی نشان‌داد.

بعد از حمله 2001، یک نشانه جدید اعمار هوتل که توسط ورود تجارت‌ها، سازمان‌ها و بازدید کنندگان خارجی بین‌المللی اداره می‌شد. گرایش‌های معماری غربی طرح‌های هوتل را از نزدیک کنترول می‌کرد، مخصوصاً با یک نیروی روی امنیت، لوکس و وسایل راحتی مدرن. هوتل‌ها مانند هوتل سرینا این اهمیت را منعکس می‌سازد. نورم‌های ساختمانی مدرن مشترک با شامل ساختن موضوعات کلتوری لفغانی برای حفظ یک ارتباط با وحدت محلی. همچنان، نیازهای امنیت بین‌المللی عمیقاً به معماری مدرن هوتل کابل تشکیل می‌دهد، با ترکیب ساختارهای ضد انفجار، دیوارهای قوی، و دسترسی کنترول شده که معیار مناسب را هدف قرار می‌دهد. چارچوب، معماری محافظتی به عنوان عوامل توضیح دهنده، نسبت به امنیت و عملکرد که فقط توسط نگرانی‌های زیبایی شناسی در اولویت قرار گرفته است، ظاهر شده است.

8-3. تأثیرات جغرافیایی و اقلیمی بر طراحی هوتل

ساحه جغرافیایی کابل یک دره که توسط کوه‌ها محدود شده‌است و اقلیم نیمه خشک آن که توسط تابستان‌های گرم و زمستان‌های سرد مشخص شده است، طرح معماری هوتل‌های آن را بسیار مهم ساخته است. تعمیرات سنتی افغانستان که دارای هوتل‌های اولیه بودند، تهویه طبیعی و خنک کننده را از طریق استفاده ستراتیژیک حویلی‌ها در اولویت قرار دادند که هم باور حرارتی و هم حریم خصوصی را اضافه می‌کرد. در طرح مدرن هوتل، موقعیت ساختمان اغلب اوقات به نظر می‌رسد که از طریق در معرض قرار گرفتن آفتاب در وسط ماه های تابستان زمانیکه عایق را برای مدت سرد به حداکثر می‌رساند به حداقل برسد. این موضوعات اقلیمی در اطمینان از عملکرد و تسکین ساحات هوتل در سراسر برخلاف گوش تاریخی حیاتی بوده است.

استفاده از مواد محلی مانند سنگ، خاک‌رس و چوب از نظر تاریخی تغییر ساختمان‌ها را در شرایط سخت اقلیمی کابل حفظ کرده‌است و نظم حرارتی طبیعی را پیشنهاد کرده است. زمانیکه حرکت به کانکریت، فولاد، و شیشه در ساختمان مدرن شیوه‌های مواد را تغییر داده است، هوتل‌های مدرن عوامل ادغام مانند دیوارهای عایق شده، کلکین‌های دو شیشه‌ای، و سیستم‌های تهویه هوا را برای پاسخ به چالش‌های اقلیمی دارند. علاوه بر این، کمبود مزمن آب در کابل گذرگاه‌های محوطه‌سازی را تشکیل داده است که هوتل‌های سنتی به باغ‌های کوچک که نباتات مقاوم در برابر خشکسالی می‌دهند، ترجیح می‌دهند. هوتل‌های مدرن، مانند هوتل سرینا، میتودهای محوطه سازی پایدار را بکار برده‌اند که درخواست زیبایی شناسی را حفظ می‌کند در حالیکه منابع آبی کمبود را با توانایی مدیریت می‌کند و یک تنظیم در حال تحول با واقعیت‌های محیطی را نشان می‌دهد.

این تحلیل مستقیماً به سوال تحقیق پاسخ می‌دهد که چگونه شرایط جغرافیایی و اقلیمی کابل در طول زمان بر تصمیمات

طراحی معماری هوتل تأثیر گذاشته است، و نشان می‌دهد که از راه‌حل‌های اقلیمی سنتی تا سیستم‌های کنترولی مدرن، محیط طبیعی همواره یکی از عوامل تعیین‌کننده در تحول معماری مهمان‌نوازی شهر بوده است.

۸-۴. تأثیرات فرهنگی و اجتماعی

کلتور وظیفه اصلی را در شکل‌دادن معماری هوتل‌های کابل، به نمایش گذاشتن ثروت افغانی، سنت‌های مهمان‌نوازی، و نیازهای مختلف بازدید کنندگان شهر انجام می‌دهد. معیارهای کلتوری افغانستان هم مهمان‌نوازی و هم بر حریم خصوصی تاکید می‌کند، که از نظر تاریخی به طرح‌های معماری که در هنگام محافظت از حریم خصوصی خانواده ساحات خصوصی را برای مهمانان فراهم می‌سازد، راهنمایی می‌کند. هوتل‌ها این رسم را با ادغام عوامل مانند حویلی‌ها، ساحات خلوت، و سالون‌های شخصی که مخصوصاً توسط مسافرین محلی و مهمانان مشهور بین‌المللی که احتیاط و آرامش را در اولویت قرار می‌دهند، ارزیابی می‌شوند، حفظ می‌کنند.

علاوه بر این، بسیاری از هوتل‌های کابل به دنبال طرح وحدت فرهنگی افغانستان از طریق طراحی‌های داخلی و خارجی خود هستند و عوامل سنتی را با باور مدرن آمیخته می‌کنند. استفاده از منسوجات، فرش‌ها، و میلمان چوبی دست‌ساز افغانی در داخل هوتل‌ها هدف دارد تا یک محیط را ایجاد کند که با بازدید کنندگان داخلی و بین‌المللی طنین‌انداز شود. ملاحظات مذهبی همچنان در معماری هوتل مهم است، با اتاق‌های نماز و ساحات برای شیوه‌های مذهبی که معمولاً در طرح‌ها ترکیب می‌شوند، و قابل توجه بعضی اوقات به جهت‌های اتاق مطابق قبله داده می‌شود. این عوامل فرهنگی تایید می‌کند که هوتل‌ها در کابل نه تنها نیازهای کاربردی را برآورده می‌کنند بلکه به عنوان بیان مهم میراث و ارزش‌های غنی افغانستان نیز کمک می‌کنند.

بدین ترتیب، این بخش به سوال تحقیق مربوط به نقش فرهنگ و ساختارهای اجتماعی در شکل‌دهی معماری هوتل کابل پاسخ می‌دهد و روشن می‌سازد که چگونه ارزش‌های مهمان‌نوازی، حریم خصوصی و ملاحظات مذهبی نه‌تنها سازمان فضایی هوتل‌ها را هدایت کرده‌اند، بلکه به عنوان ابزارهای بازنمایی هویت فرهنگی در بستر معماری معاصر نیز عمل می‌کنند.

۸-۵. اثرات اقتصادی

عوامل اقتصادی در رشد هوتل‌های کابل وظیفه مهمی را ایفا کرده است، به ویژه در مرحله بازسازی ورود کمک‌های خارجی، تجارت‌های بین‌المللی و سازمان‌های غیردولتی یک نیاز مهم برای خانه سازی هوتل در کابل را ایجاد کرده است. این سقوط اقتصادی منجر به سیل در اعمار هوتل شد، که بسیاری از هوتل‌ها مخصوصاً برای پناه‌دادن به تبعید، کارگران خارجی، و کارمندان دولتی طرح‌ریزی شده‌بودند. معماری این هوتل‌ها منعکس‌کننده شرایط یک اقتصاد جهانی شده است و بر عملکرد، تجمل و امنیت برای تحمل رویاهای مهمانان بین‌المللی تاکید می‌کند.

اما، توسعه هوتل‌های کم هزینه و کوچک‌تر به مسافرین محلی و افراد دارای منابع مالی محدود شده فراهم ساخته است. این ساختمان‌ها معمولاً طرح‌های ساده‌تر را پشتیبانی می‌کنند و اغلب عوامل معماری سنتی افغانستان را با هم یکجا می‌کنند، با هدف کمتری روی وسایل راحتی مدرن. به این ترتیب، معماری هوتل کابل نه تنها منعکس کننده گرایش‌های اجتماعی و اقتصادی گسترده‌تر است بلکه نشان‌دهنده واقعیت‌های متضاد در بخش مهمان‌نوازی شهر نیز است.

این بررسی به سوال تحقیق درباره تأثیر نیروهای اقتصادی بر تحول معماری هوتل کابل می‌پردازد و نشان می‌دهد که چگونه شرایط اقتصادی پس از 2001، سطوح متفاوت سرمایه‌گذاری و نوع کاربران هدف، منجر به ظهور گونه‌های معماری متنوع از هوتل‌های لوکس بین‌المللی تا اقامتگاه‌های کم‌هزینه محلی در منظره شهری کابل شده است.

در مجموع، تحلیل عوامل اقلیمی، فرهنگی و اقتصادی نشان می‌دهد که تحول معماری هوتل در کابل نتیجه تعامل

چندلایه این نیروهاست؛ تحلیلی که در بخش بعدی، در قالب بحث و تفسیر یافته‌ها، به‌صورت نظام‌مند و مقایسه‌ای با ادبیات موجود بررسی می‌شود.

9. بحث و یافته‌ها

9-1. بحث

یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد که معماری هوتل در کابل را نمی‌توان صرفاً به‌عنوان یک گونه کارکردی یا تجارتی تحلیل کرد، بلکه این گونه معماری در بستر پسادرگیری به‌عنوان یک سازوکار شهری چندلایه و فعال عمل می‌کند. هوتل‌ها به‌مثابه فضاهایی میانجی، به‌طور هم‌زمان الزامات امنیتی، انتظارات جهانی و بازنمایی هویت محلی را در یک سازمان فضایی واحد تلفیق می‌کنند؛ برداشتی که با رویکردهای نظری معماری پسادرگیری هم‌راستا است.
در مقایسه با ادبیات موجود، نتایج این تحقیق خلأ مهمی را در مطالعات معماری افغانستان آشکار می‌سازد. تمرکز غالب پژوهش‌های پیشین بر بناهای مذهبی، مسکونی یا یادمانی موجب شده است که نقش معماری هوتل در بازسازی شهری پسادرگیری نادیده گرفته شود. یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد که هوتل‌ها به‌واسطه پیوند با سرمایه‌گذاری خارجی، دیپلماسی و امنیت، از شاخص‌ترین عرصه‌های تلاقی فضا و قدرت در کابل به‌شمار می‌آیند.
بحث یافته‌ها همچنین بیانگر آن است که تغییر اولویت‌های طراحی از زیبایی‌شناسی به امنیت، صرفاً پاسخی فنی نیست، بلکه بازتاب شرایط بی‌ثبات اجتماعی و سیاسی شهرهای پسادرگیری است. حضور عناصر دفاعی در هوتل‌های کابل نشان می‌دهد که معماری مهمان‌نوازی به‌طور فزاینده‌ای تابع منطق بقا و تاب‌آوری فضایی شده است؛ الگویی که با تجربیات شهرهایی چون بیروت و سارایوو هم‌خوانی دارد.
با وجود این، بسیاری از هوتل‌های کابل همچنان به ادغام عناصر معماری بومی و صنایع دستی محلی پایبند مانده‌اند. این هم‌زیستی میان سنت و هنجارهای جهانی بیانگر فرایندی پویا از مذاکره هویتی در بستر جهانی‌شدن است و معماری هوتل را به فضایی فعال برای بازتعریف مستمر هویت فرهنگی بدل می‌سازد.
در مجموع، این بحث نشان می‌دهد که معماری هوتل در کابل باید به‌عنوان بخشی از زیرساخت‌های راهبردی بازسازی شهری پسادرگیری در نظر گرفته شود؛ زیرساخت‌هایی که افزون بر کارکرد اقامتی، نقش‌های نمادین، امنیتی و اقتصادی را نیز بر عهده دارند و در بازتولید نظم فضایی و اجتماعی شهر ایفای نقش می‌کنند.

9-2. یافته‌های تجربی پژوهش

تحلیل تحول و انکشاف معماری هوتل در کابل یافته‌های کلیدی زیادی را پرده برمی‌دارد. یک نتیجه‌گیری اصلی، ماهیت چند بعدی معماری هوتل کابل است که منعکس‌کننده تحولات تاریخی و اجتماعی و سیاسی گسترده‌تر این شهر است. اشکال معماری که از عوامل سنتی که در کاروانسرای‌های قدیمی دیده می‌شود تا مهم مدرنیست که در هوتل انترکانتینتنتال دیده می‌شود، و بالاخره تا طرح‌های لوکس بعد از 2001 هوتل سرینا، نشان می‌دهد که چگونه هر عصر قبل مدرن، استعماری، و بعد از درگیری نشانه‌های متفاوت خود را به جا گذاشته است. عوامل سنتی افغانی مانند حویلی‌ها، طاق‌ها، و چوب‌کاری‌های پیچیده به عنوان عوامل سمبولیک ادامه می‌یابد، زمانیکه عصر استعمار و پسااستعمار طرح‌های نئوکلاسیک را که برای مقامات خارجی آماده شده بود، راه‌اندازی کردند. اولویت‌های معماری به عنوان یک عملکرد، امنیت و برآورده ساختن نورم‌های بین‌المللی با هدف اسکان سیاحین، دیپلومات‌ها و مسافرین تجارتی خارجی به وضوح حرکت کرد. این یافته نشان می‌دهد که معماری هوتل در کابل صرفاً واکنشی منفعل به تحولات سیاسی و اجتماعی نبوده، بلکه به‌عنوان ابزاری فعال برای مدیریت ناامنی، بازنمایی ثبات و بازتولید نظم شهری در چارچوب پسادرگیری عمل کرده است.
یافته اصلی دوم تغییر عملکرد معماری هوتل در کابل را نگران می‌کند. در ابتدا، هوتل‌های مانند اینترکانتینتنتال در میان

مبارزات مدرن سازی دهه های 1960 و 1970، تجمل، زیبایی شناسی و درخواست‌های بین‌المللی را مجبور ساختند و تمایل کابل را برای تسلیم کردن خود به عنوان یک شهر جهانی به نمایش گذاشتند. به هر حال، نگرانی اولیه معماری به امنیت و انعطاف پذیری حرکت کرد. هوتل‌های مانند سرینا نشان‌دهنده این تغییر است، عوامل تزئینی افغانی را ترکیب می‌کند مگر عوامل محافظتی مانند دیوارهای محیطی بلند، ساختارهای تقویت شده، و پاسگاه های مصون را در اولویت قرار می‌دهد. این تغییر توضیح می‌دهد که چگونه معماری مهمان‌نوازی کابل با محیط متغیر اجتماعی و سیاسی آن سازگار شده است. با افکار واقعی که حالا طرح معماری را بر بیان کاملاً زیبایی‌شناسی کنترول می‌کند. بدین‌ترتیب، تغییر اولویت از زیبایی‌شناسی به امنیت بیانگر بازتعریف نقش معماری مهمان‌نوازی از تمادِ تجمل مدرن به سازوکاری برای تاب‌آوری فضایی و بقا در شرایط بی‌ثبات شهری است.

۶. ۲. مقایسه یافته‌ها با ادبیات نظری موجود

این بخش یافته‌های تجربی پژوهش حاضر را به‌صورت نظام‌مند در پرتو ادبیات نظری و مطالعات پیشین بررسی می‌کند تا میزان هم‌سویی، تمایز و نوآوری آن‌ها روشن شود. یافته‌های این بررسی دامنه تحقیقات معماری افغانستان را که به طور سنتی بر ساختارهای مذهبی و مسکونی متمرکز بوده است، کاملاً افزایش می‌دهد و هوتل‌ها را نسبتاً کم بررسی می‌کند. زمانیکه قبلاً کارهای دانشمندان [7]، [3] گرایش‌های وسیع معماری را در کابل تشریح می‌کرد، آنها به طور خاص هوتل‌ها را به عنوان بخش کلیدی توسعه معماری شهر هدف قرار نداده بودند. این بررسی این شکاف را با بررسی اینکه چگونه معماری هوتل مرحله جدی تاریخی را منعکس می‌کند، این امر نشان می‌دهد که حذف هوتل‌ها از تحلیل‌های معماری شهری کابل، به درک ناقص از پویایی‌های بازسازی پسادرگیری و تعامل میان فضا، قدرت و هویت منجر شده است. از سنت‌های قبل از مدرن تا بازسازی پس از جنگ پیدا می‌کند و بنابراین آگاهی جدیدی را در مورد وحدت معماری کابل به عنوان یک کل پیشنهاد می‌کند.

برعلاوه، این تحقیق تجمع فشارهای جهانی و محلی را بالای معماری هوتل کابل نشان می‌دهد که طرح را تقویت می‌کند که در سایر شهرهای بعد از درگیری مانند بیروت و سارایوو مشاهده شده است، در حالیکه توسط [15]، [14] در نظر گرفته شده است. انتخاب نورم‌ها و مواد طراحی بین‌المللی در کنار موضوعات سنتی افغانی منعکس کننده گرایش‌های جهانی در بازسازی شهری است، جاییکه مبارزه مدرن سازی به دنبال حفظ تعادل کلتوری با ترکیب جهانی است. این بررسی همچنان یافته‌های [9]، [3] را کمک می‌کند، که توضیح می‌دهد عمل و امنیت به نگرانی‌های اصلی در معماری هوتل کابل تبدیل شده است. در محیط پسادرگیری، اولویت‌های معماری بالای عملکرد و ایمنی حرکت کرده است، معمولاً به قیمت نواوری زیبایی شناسی، یک روند که با طرح‌های جهانی گسترده‌تر در چارچوب‌های ضعیف شهری مطابقت دارد. هم‌راستایی تجربه کابل با شهرهایی چون بیروت و سارایوو تأیید می‌کند که معماری هوتل در بافت‌های پسادرگیری واجد منطق فضایی مشترکی است که در آن امنیت، سرمایه و بازنمایی بین‌المللی بر بیان صرف زیبایی‌شناختی پیشی می‌گیرند. در نتیجه‌گیری، این تحقیق به بحث‌های گسترده‌تر مطالعات شهری در مورد وظیفه سمبولیک هوتل‌ها در توسعه شهری پس از درگیری می‌افزاید. منصفانه نسبت به کمک‌کردن مگر به عنوان نگرانی‌های تجارتی، هوتل‌ها در کابل برای نشانگرهای جدی ثبات، انعطاف‌پذیری و ترتیبات بین‌المللی عمل می‌کنند. توسعه آنها مبارزات گسترده‌تری را برای بازسازی مواد شهری کابل و تعریف مجدد تصویر جهانی آن منعکس می‌کند. از طریق اوج گرفتن اینکه چگونه معماری هوتل برای خواسته‌های اجتماعی و سیاسی و التیام اقتصادی ایستاده است، این بررسی کمک‌های قیمتی را برای یافتن بازسازی شهری و توسعه معماری آینده در شهرهای پس از درگیری پیشنهاد می‌کند.

بدین‌ترتیب، این مقایسه نشان می‌دهد که یافته‌های پژوهش حاضر نه‌تنها با روندهای نظری موجود هم‌خوانی دارند، بلکه در برخی ابعاد، فهم موجود از معماری هوتل در بافت‌های پسادرگیری را بسط می‌دهند.

9. 4. جمع‌بندی و تفسیر نظری یافته‌ها

یافته‌های این بررسی ثابت می‌سازد که توسعه معماری هوتل در کابل به طور گسترده با تحولات تاریخی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی گسترده‌تر این شهر در ارتباط است. هوتل‌ها در کابل نه تنها به عنوان ساحات فزیکی برای پناهگاه‌ها بلکه نشانه‌های فرهنگی و اجتماعی که منعکس‌کننده وحدت در حال تغییر شهر است، کمک‌کرده اند. توسعه معماری هوتل‌های کابل منعکس‌کننده روایت تاریخی این شهر است که تحولات مهمی بر اساس لحظات مهم تاریخی دارد. بطور مثال، هوتل انترکانتینینتال که در دهه 1960 راه‌اندازی شد، نشان‌دهنده یک مدت مدرن سازی و تعامل بین‌المللی بود، در حالیکه هوتل سرینا که بعد از 2001 اعمار شد، منعکس‌کننده منازعات در حال پیشرفت افغانستان برای ثبات و بازسازی در یک عصر پس از منازعه است. این درزهای تاریخ قابلیت سازگاری و اختراع مجدد محیط ساخته‌شده کابل را پرده‌برمی‌دارد و فشارها را در میان سنت و مدرنیته در شهری که از طریق درگیری و تحول حرکت می‌کند، نشان می‌دهد. این تمایز تاریخی نشان می‌دهد که معماری هوتل به‌مثابه شاخصی حساس، تغییر رژیم‌های توسعه، سیاست و تعامل جهانی در کابل را با وضوحی بیش از سایر گونه‌های معماری منعکس می‌کند.

این بررسی همچنان بر وظیفه سمبولیک معماری هوتل در توضیح وحدت در حال توسعه کابل تاکید می‌کند. هوتل‌ها به عنوان پل‌های فرهنگی کمک می‌کنند، عوامل طراحی مدرن را با موضوعات سنتی افغانی ادغام می‌کنند و حس ارتباط را در میان تغییرات سریع تقویت می‌کنند. ترکیب صنایع دستی محلی و فاکتورهای طراحی نه تنها باورهای مهمانان بین‌المللی را پیدا می‌کند بلکه با تجلیل از میراث فرهنگی غنی افغانستان یک حس شادی را در میان مردم محل کاشته می‌سازد. اما، تغییر وظیفوی مخصوصاً ترکیب کمک هزینه امنیتی در تشکیل معماری هوتل بسیار مهم شده است. هوتل‌های مانند سرینا نشان می‌دهد که چگونه نیازهای امنیتی مدرن‌ها با افکار زیبایی‌شناسی و کلتوری تثبیت می‌گردد. این آگاهی نه تنها برای محققین معماری بلکه برای برنامه ریزان شهری، پالیسی‌سازان و ذینفعان دخیل در بازسازی کابل نیز مفید است. برعلاوه، این بررسی فرصت‌های آینده را برای پیوستن به وحدت کلتوری بصورت گسترده‌تر به ستراتیژی‌های توسعه شهری نشان می‌دهد و توصیه می‌کند که هوتل‌ها و ساحات تجارتی مشابه می‌توانند منحیث کتلست‌ها برای بازسازی وسیع شهری و ترتیبات جامعه نقش داشته باشند. تحقیقات آینده علاوه بر این می‌تواند توضیح دهد که چگونه زیربنای مهمان‌نوازی به احیای اجتماعی و اقتصادی در کابل و شهرهای مشابه که از درگیری التیام می‌یابند کمک می‌کند.

9. 5. سهم نظری پژوهش

این پژوهش با مفهوم‌سازی معماری هوتل در کابل به‌عنوان یک فضای شهری پسادرگیری ترکیبی که در تقاطع تداوم تاریخی، هنجارهای طراحی جهانی‌شده و الزامات عملکردی مبتنی بر امنیت شکل گرفته است، سهم نظری روشنی به حوزه‌های مطالعات معماری، شهرسازی پسادرگیری و معماری مهمان‌نوازی ارائه می‌کند. در حالی‌که ادبیات موجود در زمینه معماری افغانستان عمدتاً بر ساختارهای مذهبی، مسکونی یا بناهای یادمانی تمرکز داشته است، این تحقیق با قراردادن هوتل‌ها به‌عنوان کنشگران فعال اجتماعی و سیاسی و فرهنگی و نه صرفاً عناصر تجارتی، درک نظری موجود را گسترش می‌دهد. یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد که معماری هوتل در کابل به‌طور همزمان به‌عنوان نماد مدرن‌سازی، سازوکاری برای تاب‌آوری شهری و واسطه‌ای میان هویت فرهنگی محلی و انتظارات بین‌المللی عمل می‌کند. با آشکار ساختن اینکه چگونه الزامات امنیتی، جهانی‌شدن و بازنمایی فرهنگی در درون یک گونه معماری واحد هم‌زیستی دارند و گاهی با یکدیگر در تنش قرار می‌گیرند این مطالعه نظریه‌های گسترده‌تر بازسازی پسادرگیری را که اغلب شکل شهری را پاسخی یکنواخت به بی‌ثباتی تلقی می‌کنند، اصلاح و غنی می‌سازد. بدین ترتیب، پژوهش حاضر چارچوبی ظریف و تحلیلی ارائه می‌کند که توضیح می‌دهد چگونه معماری مهمان‌نوازی در شهرهای پسادرگیری به‌عنوان فرایندی فضایی برای مذاکره میان حفاظت، هویت و ادغام جهانی عمل می‌کند و یک عدسی تحلیلی قابل انتقال برای درک زمینه‌های شهری مشابه فراتر از کابل فراهم می‌سازد. بدین‌ترتیب، این پژوهش چارچوبی تحلیلی و قابل انتقال ارائه می‌کند که

امکان تعمیم محتاطانه فهم نقش معماری مهمان‌نوازی را به سایر شهرهای پسادرگیری در جنوب جهانی فراهم می‌سازد.

10. نتیجه

10 - 1. خلاصه نکات اصلی

این تحقیق با توضیح پیشینه تاریخی توسعه معماری کابل آغاز شد و بر اهمیت عصر قبل از مدرن، استعمار و پسا استعمار در تشکیل معماری هوتل شهر تاکید کرد. این درزهای تاریخی اساس را برای درک توسعه طرح هوتل در مدت زمان فراهم ساخت. مطالعات موردی مفصل هوتل انترکانتیننتال و هوتل سرینا نشان داد که چگونه هوتل‌های افغانستان ترکیبی از میراث فرهنگی و نیازهای معماری مدرن را منعکس می‌کنند؛ ایستادگی بین کانتیننتال برای مبارزات مدرن سازی دهه 1960، و هوتل سرینا که تلاش‌های بازسازی پس از 2001 را توصیف می‌کند که تلاش‌های محلی را با هوتل‌های بین‌المللی ادغام می‌کند.

از نظر میتودولوژیکی، تحقیق یک حرکت ترکیبی را که با تحقیق تاریخی، مطالعات ساحوی، و ارزیابی معماری یکجا می‌شد حفظ کرد و اجازه یک تحقیق ظریف در مورد عوامل طرح، تغییر وفلیفوی، و اهمیت اجتماعی و اقتصادی در معماری هوتل را می‌داد.

10 - 2. اهمیت تحقیق

تحقیق به دلایل زیادی مهم است. با بررسی تحول تاریخی، فرهنگی و کاربردی معماری هوتل، این بررسی آگاهی مفید را در مورد اینکه چگونه زیربنای مهمان‌نوازی تغییرات گسترده‌تر اجتماعی و سیاسی را منعکس می‌کند، پیشنهاد می‌کند. برعلاوه، یافته‌ها پیشنهادات گسترده‌تری برای توسعه شهری، گردشگری و حفاظت از میراث فرهنگی در چارچوب‌های پسادرگیری دارد.

10 - 3. ساحات برای تحقیق آینده

درحالیکه این بررسی آگاهی مفید را در مورد توسعه معماری هوتل‌ها در کابل پیشنهاد می‌کند، بسیاری از ساحات جدی توضیحات بیشتر را نیاز دارد. تحقیقات آینده میتواند مخلوط‌کردن مواد ساختمانی محلی و تخنیک‌های سنتی ساختمانی را در طرح هوتل‌های مدرن هدف قراردهد و شیوه‌های پایدار را که منعکس‌کننده میراث فرهنگی افغانستان است، ترویج کند. تحلیل رابطه بین طرح هوتل و تجربه مهمان، مخصوصاً اینکه چگونه عوامل معماری درک مهم وحدت کلتوری را در بر می‌گیرد، همچنان می‌تواند آگاهی مهم را برای افزایش هر دو عملکرد و نمایندگی کلتوری در طرح مهمان‌نوازی حمایت کند. برعلاوه، پایداری یک موضوع حیاتی باقی می‌ماند و مطالعات آینده می‌تواند توضیح دهد که چگونه هوتل‌ها در کابل می‌توانند شیوه‌های سازگار با محیط‌زیست را که با گرایش‌های جهانی در هنگام برآورده‌ساختن نیازهای عملی گردشگری مدرن یکجا می‌شوند، دنبال کنند.

10 - 4. افکار نهایی

توسعه معماری هوتل در کابل انعکاس‌دهنده چالش‌ها و فرصت‌های گسترده‌تری است که افغانستان در تلاش برای بازسازی و مدرن‌سازی پس از دهه‌ها درگیری است. منظره معماری هوتل‌های کابل مانند یک کیهان کوچک از تحولات اجتماعی اقتصادی، فرهنگی و سیاسی که شهر و کشور را به عنوان یک کل اصلاح می‌کند، بازی می‌کند. بسیاری از چالش‌های مهم ظهور می‌کند، به ویژه فشار در میان حفظ میراث فرهنگی غنی افغانستان و برآورده‌ساختن نیازهای مدرن‌سازی. تلاش‌ها برای جذب سیاحین و سرمایه گذاران بین‌المللی عوامل معماری سنتی را به نفع طرح‌های پذیرفته‌شده جهانی تحت‌الشعاع قرار می‌دهد و پرسش‌های مهم را در مورد وحدت و میراث مطرح می‌کند.

با نگاه به آینده، آگاهی که از بررسی نتیجه‌گیری شده است میتواند معماران، برنامه‌ریزان شهری، پالیسی‌سازان و سرمایه‌گذاران را در تشکیل چشم‌انداز مهمان‌نوازی آینده کابل سوق دهد. دخیل‌بودن در گفتگوی فعلی در مورد وظایف معماری هوتل در التیام شهر می‌تواند توسعه یک محیط شهری پایدار، فرهنگی و مقاوم را ترویج کند. با احترام به سابقه‌های تاریخی در هنگام در آغوش‌گرفتن شرایط مدرن، کابل فرصت تحول یک صنعت مهمان‌نوازی را دارد که نه تنها نیازهای مدرن را لمس می‌کند بلکه وحدت فرهنگی آن را تقویت می‌کند. این حرکت فراگیر به سمت توسعه معماری ظرفیت کمک معنی‌دار به ثبات و موفقیت درازمدت افغانستان را در خود دارد.

10 - 5. دستاورد علمی پژوهش

از منظر دستاورد علمی، نوآوری اصلی این پژوهش در بازتعریف معماری هوتل در کابل به‌عنوان یک گونه فعال شهری پسادرگیری نهفته است؛ گونه‌ای که هم‌زمان نقش فضایی، فرهنگی، سیاسی و اقتصادی ایفا می‌کند. برخلاف مطالعات پیشین که معماری افغانستان را عمدتاً از منظر بناهای مذهبی، مسکونی یا یادمانی بررسی کرده‌اند، این تحقیق با تمرکز نظام‌مند بر هوتل‌ها نشان می‌دهد که این فضاها به‌مثابه واسطه‌هایی میان هویت محلی، الزامات امنیتی و انتظارات جهانی عمل می‌کنند. نوآوری پژوهش حاضر همچنین در ارائه یک چارچوب تحلیلی تلفیقی است که امکان فهم هم‌زیستی و تنش میان سنت، جهانی‌شدن و امنیت را در یک گونه معماری واحد فراهم می‌سازد.

علاوه بر این، پژوهش حاضر با ارائه یک چارچوب تحلیلی تلفیقی، امکان فهم هم‌زمان هم‌زیستی و تنش میان سنت، جهانی‌شدن و امنیت را در قالب یک گونه معماری واحد فراهم می‌سازد. این چارچوب تحلیلی با برخورداری از قابلیت انتقال مفهومی، فراتر از زمینه خاص کابل عمل کرده و می‌تواند به‌عنوان ابزاری نظری برای تحلیل معماری مهمان‌نوازی در سایر شهرهای پسادرگیری مورد استفاده قرار گیرد. در نتیجه، دستاورد این پژوهش نه‌تنها به تعمیق گفتمان معماری و شهرسازی کابل کمک می‌کند، بلکه سهمی نظری در مباحث بین‌المللی پیرامون تاب‌آوری شهری، بازسازی پسادرگیری و نقش معماری در بازآفرینی نظم اجتماعی و فضایی شهرها ارائه می‌نماید.

11. مأخذ

[1] ن. ابراهیمی، «تأثیر تحولات اجتماعی بر سیمای شهری کابل،» مجله علمی پوهنتون کابل، ۱۳۹۵.

[2] H. Mowlana, «Globalization and its impact on architectural identity: The Case of Afghanistan,» International Journal of Cultural Studies, vol. 14, no. 3, pp. 309-325, 2011.

[3] S. Barakat, The Reconstruction of Afghanistan: A new approach to planning in post conflict societies, Oxford: Oxford University Press, 2004.

[4] D. Dimelli, «The reconstruction of post-war cities: Examining historic urban landscape priciples for historic centers,» Sustainability, vol. 15, no. 6, p. 5472, 2023.

[5] B. A. Kazimee and A. Najimi, «An analysis of urban regeneration and architectural heritage saving in Kabul since 2001,» International Journal of Heritage Architecture, vol. 1, no. 4, pp. 671-682, 2017.

[6] م. ی. صدیقی، بازسازی محیط‌های شهری پس از جنگ: تجربه کابل، کابل: دانشگاه پولی‌تخنیک کابل، ۱۳۹۲.

[7] L. Dupree, Afghanistan, Princeton, NJ: Princeton University Press, 1980.

[8] و. احمدی، اصول بازسازی شهری در افغانستان، کابل: انتشارات دانشگاه کابل، ۱۳۹۲.

[9] A. Ghani, Fixing Failed States: A Framework for Rebuilding a Fractured World, Oxford: Oxford University Press, 2008.

[10] J. Smith, «Tourism in post-conflict Afghanistan: Opportunities and challenges,» Tourism Management, vol. 31, no. 6, pp. 856-868, 2010.

[11] B. Czarnecki, «Urban environment during post-war reconstruction: Architectural dominants and nodal points as measures of changes in an urban landscape,» Land, vol. 10, no. 10, p. 1083, 2021.

[12] ر. معصومی، «جهانی‌شدن و هویت معماری در کشورهای اسلامی،» مجله مطالعات فرهنگی دانشگاه تهران، ۱۳۹۲.

[13] N. Sabory, «LEED scores of residential buildings in poor cities: Kabul city case study,» Sustainability, vol. 13, no. 12, p. 6959, 2021.

[14] M. T. Zamani, «Integrating vernacular architecture into sustainable urban housing: A prototype design for resilient communities in Afghanistan›s terrace areas,» KPU International Journal of Engineering and Technology, vol. 5, no. 2, 2025.

[15] N. Hashemi, «Sustainable building materials in the traditional architecture of Nuristan Province, Afghanistan: A case study of wood, stone, and indigenouse meterials in Parun and Wama districts,» Journal of Modern Civil and Infrastructure Engineering, vol. 6, no. 3, pp. 72-77, 2025.

[16] س. ح. حسینی، «مطالعه تطبیقی توسعه شهری پس از جنگ: کابل و بیروت،» فصلنامه پژوهش‌های معماری و شهرسازی، ۱۳۹۷.

[17] A. Ayoobi and H. Demirkol, «An evaluation of architectural monuments in Afghanistan as in the capital city, Kabul,» Journal of Design for Resilience in Architecture and Planning, vol. 2, pp. 64-85, 2021.

[18] V. Chaturvedi, «Residential location preferences in a post-conflict context: Agent-based modelling analysis of Kabuland Herat,» Land, vol. 14, no. 7, p. 1502, 2025.

[19] L. Dittmann, E. Maug and J. Kemper, «How fundamental are fundamental values?,» European Financial Management, vol. 10, no. 4, pp. 609-638, 2004.

بیوگرافی مولفین

فضل الرحمن احمدزی محصل فارغ التحصیل در رشته مهندسی ساختمان در پوهنتون پولی تخنیک کابل است که برنامه ماستری خود را در سال 2025 موفقانه به پایان رسانده است. او مدرک لیسانس خود را در رشته مهندسی از پوهنتون ابن سینا کابل در سال 2020 به دست آورده است. و در سال 2015 از لیسه محمد اغه ولایت لوگر به درجه اعلی فارغ گردیده است.

فضل الرحمن تجربه مسلکی منحیث یک معمار دارد که در طرح و اجراء پروژه های احیاء جامعه با هدف پایداری و حساسیت کلتوری فراهم میسازد. ساحات مهارت او شامل طرح معماری، مدیریت پروژه، و شیوه های پایدار است. او در اتوکد، اسکیچ آپ، ادوبی سویت، و دیگر وسایل پیشرفته تخنیکی مهارت دارد.

فضل الرحمن که به زبان های انگلیسی، پشتو و دری تسلط دارد، بشکل فعال در حمایت از ارتباطات توانا در تیم های چند رشته یی اشتراک می‌کند. علایق پژوهشی او طراحی جامع، معماری پایدار و آمیزش میراث فرهنگی افغانستان با شیوه‌های ساختمانی مدرن است. او در تمام سفر اکادمیک و مسلکی خود تلاش می‌کند تا در توسعه معماری مناظر شهری و دهاتی سهم بگیرد.

پوهندوی دوکتور احمد جواد نیازی موفق به دریافت درجه لیسانس از رشته مهندسی در سال 2010 و درجه ماستری در رشته ساختمان‌های صنعتی و مدنی در سال 2013، ماستری در پلانگذاری شهری و منطقه-ای و دکتورا خویش را در مهندسی و علم اسکان بدست آورده است. در حال حاضر به عنوان استاد در دیپارتمنت مهندسی و شهرسازی، پوهنتون پولی تخنیک کابل مصروف اجرای وظیفه است. حوزه‌های تحصیلاتی وی شامل شهرسازی، مدیریت و پلانگذاری شهری، مهندسی پایدار و مهندسی اسلامی است.

دستیار پوهنیار حسیب الله خان در رشته مهندسی در پوهنتون پولی تخنیک کابل در کابل تحصیل کرده و در سال 1392 فارغ التحصیل گردیده و بعد از فراغت دوره ماستری خود را در دیپارتمنت معماری پوهنځی معماری پوهنتون سلچوک ترکیه آغاز نمود. او ماستری خود را در رشته معماری در سال 2018 به اتمام رسانده است. در حال حاضر به حیث دستیار استاد در دیپارتمنت معماری پوهنتون پولی تخنیک کابل مصروف کار است. ساحات تخصص او شامل طرح معماری، پایداری، و خانه های هوشمند میگردد. او کورس های طراحی معماری و پایداری را تدریس می‌کند